

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну
імені Михайла Бойчука
факультет дизайну
кафедра графічного дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
діяльності

І.В. Петрова

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ВК 03.2 КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА ПАМ'ЯТІ**

«Доктор філософії» (освітній рівень третій)

галузь знань

В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

спеціальність

В4 Образотворче мистецтво та реставрація

вид дисципліни

вибіркова

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньо-
професійної програми (для акредитованих ОПП та
акредитованих спеціальностей)

АБО

Керівник проєктної групи (для ліцензованих ОПП
та ОПП, набір на які здійснюється вперше)

_____ І.В.Петрова
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання кафедри
графічного дизайну

(назва кафедри)

26 серпня 2025 р. № __1__

Т.в.о.завідувача кафедри

_____ І.В. Петрова
(підпис, ініціали, прізвище)

2025-2026 – Київ

Робоча програма навчальної дисципліни «Культурна спадщина в контексті національної ідентичності та пам'яті» для здобувачів вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за спеціальністю В4 «Образотворче мистецтво та реставрація», ОНП «Образотворче мистецтво та реставрація». КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2025. 21 с.

Розробник: Петрова Інна Володимирівна, доктор історичних наук, професор кафедри графічного дизайну КДАДПМД ім. М. Бойчука

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри графічного дизайну

Протокол від «26» серпня 2025 року № 1

Т.в.о. завідувача кафедри графічного дизайну _____ Петрова І.В.

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні науково-методичної ради факультету Дизайну

Протокол від « 28 » серпня 2025 року № 1

Голова НМР

_____ Мешко І.В.

©Петрова І.В., 2025 рік

© КДАДПМД ім. М. Бойчука, 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»	Вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): В4 «Образотворче мистецтво та реставрація»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	
Електронна адреса: https://kdidpamid.edu.ua/academy/robochi-programy-navchalnyh-dyscyplin-ta-inshi-navchalno-metodychni-materialy-kafedry-mystecztvoznastva-i-mysteczkoji-osvity/		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		4-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Третій (освітньо-науковий) рівень «Доктор філософії»	Лекції	
		10 год.	
		Практичні	
		год. 30	
		Самостійна робота	
		год. 80	
		Вид контролю:	
		Диф. залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 30%

2. Мета та заплановані результати навчання

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування знань про ведення обліку об'єктів нерухомої та рухомої культурної спадщини, види документації, особливості та інструменти; проводити дослідження, спрямовані на збереження культурної спадщини в Україні.

2.2. Заплановані результати навчання модуля навчальної дисципліни

Внаслідок вивчення модуля навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі

програмні результати навчання:

ПРН2. Переосмислювати та застосовувати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання комплексних проблем в галузі, створювати нові ідеї та цілісні знання з мистецтвознавства і міждисциплінарних практик.

ПРН5. Використовувати контекст провідних мистецьких концепцій, теоретичних та практичних проблем з історії розвитку українського та світового образотворчого та декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва.

ПРН9. Розробляти наукові та мистецькі концептуальні проєкти, покликані створювати нові знання та розширювати простір сучасних професійних практик.

Вивчення модуля навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей

загальних:

ЗК2. Здатність до генерування нових та комплексних ідей (креативність) при вирішенні науково-практичних та дослідницьких задач, у тому числі у міждисциплінарних галузях.

ЗК4. Здатність проєктувати і здійснювати комплексні дослідження, у тому числі міждисциплінарні, на основі цілісного системного наукового світогляду та академічної доброчесності.

ЗК5. Здатність працювати у міжнародному контексті.

спеціальних (фахових, предметних):

СК1. Здатність застосовувати концептуальні та методологічні знання в галузі мистецтвознавства й міждисциплінарних напрямках та впроваджувати результати досліджень в наукову, експертну, реставраційну та педагогічну діяльність.

СК4. Здатність самостійно здійснювати науково-дослідницьку діяльність у відповідній професійній сфері, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК6. Здатність до розуміння наукових засад експертизи, атрибуції та реставрації творів мистецтва із оприлюдненням наукових результатів.

3. Передумови вивчення дисципліни

№ з/п	Навчальні дисципліни, вивчені раніше
1.	Методика та методологія науково-дослідної роботи в галузі культури і мистецтва
2.	Мистецтвознавство в науковій системі гуманітаристики
3.	Іноземна мова у науковому спілкуванні та письмі
4.	Антропологія мистецтва

4.Очікувані результати навчання

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

Знати:

- особливості археологічної спадщини, нормативно-правову базу, що регулює проблеми збереження археологічної спадщини;
- концепції спадщини, виникнення поняття – нематеріальна культурна спадщина (далі НКС), або жива спадщина, розуміння термінології, притаманній сфері НКС
- спільності та відмінності між поняттями «нематеріальна культурна спадщина», «традиційна культура», «фольклор» тощо
- актуальні інструменти залучення ресурсів для збереження та розвитку культурної спадщини;
- успішні методики реалізації проєктів із захисту та розвитку культурної спадщини.

уміти:

- орієнтуватись в документації, що стосується обліку ОНКС;
- застосовувати на практиці міжнародних документів, зокрема Конвенцій ЮНЕСКО та Рамкової конвенція Ради Європи (Фаро) про значення культурної спадщини для суспільства
- працювати з основними джерелами археологічної інформації;
- володіти методами польових та лабораторних досліджень, які існують в археології;
- застосовувати на практиці основні інструменти охорони – залучення спільнот, груп та окремих осіб, розуміння освіти в НКС, підвищення обізнаності про НКС, ідентифікації, документуванню, дослідженню.

5.Програма навчальної дисципліни
5.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекції	практичні	інд. роб.	сам. роб.		лекції	практичні	інд. роб.	сам. роб.
1	2	3	4	6	7	8	9	10	12	13
Змістовий модуль 1. ІСТОРІОГРАФІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ Й ТЕРМІНОЛОГІЯ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В УКРАЇНІ										
Тема 1. Роль культурної спадщини в процесі конструювання національної ідентичності та історичної пам'яті	16	2	4		10					
Тема 2. Історія, теорія та практики збереження спадщини	16	2	4		10					
Тема 3. Нормативно-правове регулювання проблеми збереження культурної спадщини	10		2		8					
Тема 4. Нерухома культурна спадщина: особливості обліку, захисту та управління	14	2	4		8					
Тема 5. Археологічна спадщина; значення, захист, вивчення, зберігання	10		4		6					
Разом за змістовим модулем 1	66	6	18		42					
Змістовий модуль 2. УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ										
Тема 6. Рухома культурна спадщина: особливості обліку, управління та збереження	18	2	4		12					

Тема 7. Нематеріальна культурна спадщина	22	2	4		16					
Тема 8. Управління, сталість, інституційність. виклики та проблематика в роботі з культурною спадщиною	14		4		10					
Разом за змістовим модулем 2	54	4	12		38					
Усього годин	120	10	30		80					
Вид контролю: Диф. залік										

5.2. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми, її анотація	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
Змістовий модуль 1. ІСТОРІОГРАФІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ Й ТЕРМІНОЛОГІЯ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В УКРАЇНІ			
1	Тема 1. Роль культурної спадщини в процесі конструювання національної ідентичності та історичної пам'яті Культурні цінності, культурна спадщина, культурні надбання: межі понять. Формування стратегій концептуалізації національної ідентичності. Формування української національної ідентичності. Інтелектуальні та суспільно-політичні передумови виникнення наряду. Теоретики пам'яті. М. Галбвакс, поняття «колективної пам'яті». П. Нора, «місця пам'яті». Я. та А. Ассман, теорія культурної та комунікативної пам'яті. П. Коннертон, концепція «пам'яті-звички». Меморіальний поворот в історіографії. Історична пам'ять як різновид культурної /колективної пам'яті. Соціокультурний та духовний простір історичної пам'яті. Історична пам'ять та історична політика в сучасній Україні. Національний історичний наратив і пам'ять [1], [4].	2	
2.	Тема 2. Історія, теорія та практики збереження спадщини Понятійний апарат дослідження культурної спадщини. Поняття «культурна спадщина», «об'єкт культурної спадщини». Види культурної спадщини. Матеріальна та нематеріальна культурна спадщина. Функції культурної спадщини та її роль у збереженні національної самобутності, забезпеченні збалансованого розвитку держави та регіонів. Об'єкти культурної спадщини України (на державному обліку та в Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО). Національний перелік елементів нематеріальної культурної спадщини України. Становлення та розвиток пам'яткоохоронної діяльності в Україні. Зарубіжний досвід збереження історикокультурної спадщини. Концепція «м'якої сили» збереження та поширення культур-ного спадку (Дж. Наєм, праця «Покликання до	2	

	лідерства: динамічна природа американської сили». Концепція «культурно ідеологічної гегемонії» (А. Грамши) [2].		
3.	Тема 4. Нерухома культурна спадщина: особливості обліку, захисту та управління Особливості обліку пам'яток (реєстри, облікова документація, паспортизація, інструменти обліку і моніторингу (ГІС, діджиталізація тощо)). Інструкція з організації обліку музейних предметів у практиці Музейного фонду України та державних контролюючих органів. Збереження традиційного характеру історичного середовища (заповідники, зони охорони, історичні ареали, території пам'яток). Науково-проектна документація, порядок розроблення і погодження Реставрація об'єктів нерухокої культурної спадщини, комплексний підхід Основні принципи та правила ведення науково-реставраційних робіт. Вимоги до матеріалів. Проведення археологічних досліджень при реставрації пам'яток архітектури. Науково-технологічне дослідження матеріалів конструкцій та оздоблення пам'яток архітектури. Біологічне обстеження пам'яток архітектури. Методологічні основи та підходи до реставрації пам'ятки. Розробка проектної документації з реставрації пам'яток архітектури. Реставрація вітражів [2].	2	
Змістовий модуль 2. УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ			
4.	Тема 6. Рухома культурна спадщина: особливості обліку, управління та збереження Історія колекціонування та музеєзнавства. Музеї. Види рухомих об'єктів (музейні експонати, архіви, бібліотеки). Роль музеїв у збереженні історичної спадкоємності поколінь та культурної спадщини України. Особливості обліку, інвентаризації та зберігання. Фондова діяльність. Поняття музейного фонду. Наукове комплектування музейних предметів. Облік музейних предметів. Довідковий апарат музеїв. Зберігання, консервація і реставрація музейних колекцій. Етапи вивчення музейного предмета: класифікація, систематизація, інтерпретація, атрибуція. Типи класифікації музейних предметів. Науковий опис музейного предмета. Каталогізація як вид наукової діяльності. Списання. Реєстрація облікової документації, вимоги до її збереження. Зберігання фондів як одне із основних завдань музею. Цифровізація в музейній сфері [2].	2	
5.	Тема 7. Нематеріальна культурна спадщина Поняття нематеріальної культурної спадщини. Термінологічне та змістовне визначення НКС ЮНЕСКО. Класифікація нематеріальної культурної спадщини за кількома основними категоріями. Теорії та підходи до вивчення нематеріальної культурної спадщини (НКС) Різноманітні теоретичні підходи та методологічні інструменти вивчення нематеріальної культурної спадщини (НКС): Функціоналізм. Структуралізм. Символічна антропологія. Культурний релятивізм. Постмодернізм. Критична теорія. Міжнародні конвенції – Конвенції ЮНЕСКО та Рамкова конвенція Ради Європи про значення культурної спадщини для суспільства. Міжнародні та національні підходи до	2	

	охорони НКС. Охорона нематеріальної культурної спадщини. Національні підходи до охорони НКС: Законодавчі заходи, в т.ч. створення національних реєстрів, фінансування програм збереження та розвиток освітніх ініціатив. «Закон про охорону нематеріальної культурної спадщини» в Україні, який забезпечує правові рамки для збереження та популяризації культурних традицій. Інституційні механізми. Документування НКС як важливий етап у його збереженні та передачі майбутнім поколінням. Методичний процес запису та фіксації елементів НКС у різних формах. Охорона нематеріальної культурної спадщини у надзвичайних ситуаціях – війна, зміна клімату, природні катаклізми. Роль НКС у формуванні та зміцненні національної ідентичності в умовах російсько-української війни. Нові напрямки роботи в НКС – презентація та інтерпретація живої спадщини в музеях. Збереження нематеріальної культурної спадщини як сукупність активних зусиль з боку держав, громад і міжнародних організацій. Сучасні виклики в збереженні НКС [2].		
Усього годин		10	

5.4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
Змістовий модуль 1. ІСТОРІОГРАФІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ Й ТЕРМІНОЛОГІЯ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В УКРАЇНІ			
1.	Тема 1. Роль культурної спадщини в процесі конструювання національної ідентичності та історичної пам'яті 1. Скласти хронологічну таблицю розвитку наукової думки про охорону культурної спадщини в Україні. 2. Підготувати огляд основних наукових праць з охорони культурної спадщини. 3. Розробити методологічну схему дослідження конкретного об'єкта культурної спадщини [2].	4	
2.	Тема 2. Історія, теорія та практики збереження спадщини 1. Культурна спадщина України як надбання українського народу та як навчальна дисципліна. 2. Роль культурної спадщини народу у збереженні національної ідентичності. 3. Передумови для включення (виключення) об'єктів культурної спадщини до (з) Списку ЮНЕСКО. 4. Проаналізувати досьє номінації українського об'єкта до Списку ЮНЕСКО. 5. Розробити план управління об'єктом всесвітньої спадщини.	4	

	6. Дослідити міжнародні механізми захисту об'єктів всесвітньої спадщини [2].		
3.	Тема 3. Нормативно-правове регулювання проблеми збереження культурної спадщини 1. Підходи до проблеми охорони культурних цінностей. Закон України «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей». 2. Конвенція про заходи, спрямовані на заборону і запобігання незаконному ввезенню, вивезенню та передачі права власності на культурні цінності (1970 рік). 3. Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини (1972 рік). 4. Конвенція ЮНЕСКО про охорону нематеріальної культурної спадщини (2003 рік) 6. Імплементация в законодавство України міжнародно-правових норм ООН та ЮНЕСКО щодо охорони культурної спадщини. 7. Проаналізувати судову практику щодо порушень пам'яткоохоронного законодавства. 8. Підготувати огляд міжнародного досвіду правового захисту культурної спадщини. 9. Розробити рекомендації щодо запобігання правопорушення [1], [6].	2	
4.	Тема 4. Нерухома культурна спадщина: особливості обліку, захисту та управління 1. Підготувати пакет документів для внесення об'єкта до Реєстру. 2. Провести аналіз структури та змісту Реєстру. 3. Розробити критерії оцінки об'єктів для внесення до Реєстру. 4. Створити базу даних пам'яток регіону. 5. Дослідити міжнародний досвід реєстрації пам'яток. 6. Підготувати презентацію про значення державної реєстрації. 7. Розробити пропозиції щодо вдосконалення системи реєстрації. 8. Проаналізувати статистику внесення об'єктів до Реєстру. 9. Дослідити особливості реєстрації різних видів пам'яток [2].	4	
5.	Тема 5. Археологічна спадщина; значення, захист, вивчення, зберігання 1. Предмет та завдання археологічних досліджень. Археологія в системі історичних знань та зв'язок з іншими науками. Археологічна періодизація. 2. Основні етапи розвитку археологічної науки у світі і в Україні. Визначення та класифікація пам'яток: вивчення	4	

	основних типів археологічних пам'яток та їх класифікація. Типи археологічних пам'яток. Стоянки, городища, могильники. 3. Поняття про культурний шар. Археологічна культура. Категорії археологічних джерел. 4. Методи польових досліджень. Археологічні інструменти та прилади. Розвідка. Методи проведення археологічних розкопок могильників та поселень. Фіксація археологічних джерел під час польових досліджень. Лабораторно-камеральні методи дослідження. Вироби з каменю, кераміки, металу, кістки, дерева, скла та ін. 5. Перевезення, консервація, реставрація та збереження археологічного матеріалу. Паспортизація, каталогізація. Законодавство України щодо збереження археологічної спадщини. Закон України «Про охорону археологічної спадщини» (2004 р.) [2].		
Змістовий модуль 2. УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ			
6.	Тема 6. Рухома культурна спадщина: особливості обліку, управління та збереження 1. Основні об'єкти рухомої культурної спадщини: музейні експонати, рукописи, стародруки, твори мистецтва, предмети побуту, археологічні артефакти 2. Перерахуйте суперечливі аспекти функціонування українських музеїв у сучасних умовах. 3. Охарактеризуйте основні перспективи зміни правового статусу музейних закладів для подолання залишкового принципу їх фінансування та отримання можливості на правовій основі залучати кошти з інших джерел, розвивати міжнародне співробітництво [2].	4	
7.	Тема 7. Нематеріальна культурна спадщина 1. Визначення і зміст поняття нематеріальної культурної спадщини. 2. Характеристика елементів: усна культура, народне виконавське мистецтво, звичаї, обряди та святкування тощо. 3. Національний перелік елементів нематеріальної культурної спадщини України. 4. Віртуальний музей нематеріальної культурної спадщини [2].	4	
8.	Тема 8. Управління, сталість, інституційність. виклики та проблематика в роботі з культурною спадщиною 1. Проаналізувати структуру видатків на охорону культурної спадщини. 2. Розробити проект залучення додаткового фінансування.	4	

	3. Дослідити міжнародний досвід управління культурною спадщиною. 4. Підготувати порівняльний аналіз повноважень різних органів влади. 5. Створити схему взаємодії органів охорони культурної спадщини. 6. Вплив війни, екологічних і техногенних катастроф на спадщину. Протоколи захисту та швидкого реагування. Планування відновлення пошкоджених об'єктів [2].		
		30	

5.5. Самостійна робота

№ з/п	Найменування робіт (теми)	Кількість годин		Вид контролю
		ДФН	ЗФН	
Змістовий модуль 1. ІСТОРІОГРАФІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ Й ТЕРМІНОЛОГІЯ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В УКРАЇНІ				
1	Тема 1. Роль культурної спадщини в процесі конструювання національної ідентичності та історичної пам'яті 1. Скласти глосарій основних термінів охорони культурної спадщини [4]. 2. Написати есе за темою: «Національна ідентичність українського народу» 3. Підготуйте доповідь на конференцію «Роль культурної спадщини в процесі конструювання національної ідентичності та історичної пам'яті (на прикладі пам'яток нерухомої, рухомої, нематеріальної культурної спадщини (за вибором здобувача)» [2].	10		поточний
2	Тема 2. Історія, теорія та практики збереження спадщини 1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. 2. Підготовка відповіді на питання:	10		поточний

	– Діяльність Українського товариства охорони пам'яток історії та культури; – Реконструкція, реновація чи ремонт об'єктів культурної спадщини – у чому різниця? Підготуйте презентацію: «Досвід реставрації об'єктів культурної спадщини України на прикладах....) [2].			
3	Тема 3. Нормативно-правове регулювання проблеми збереження культурної спадщини 1. Написати есе «Шляхи вдосконалення нормативно-правової бази щодо збереження культурної спадщини в Україні». Дати відповіді на питання: 2. Нормативно-правове забезпечення вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей. 3. Повернення історико-культурних цінностей в Україну: стан та перспективи. 4. Види порушень законодавства про охорону культурної спадщини; 5. Адміністративна відповідальність за порушення у сфері охорони культурної спадщини; 6. Кримінальна відповідальність за злочини проти культурної спадщини; 7. Відповідальність за порушення міжнародних договорів у сфері охорони культурної спадщини; 8. Механізми виявлення порушень та притягнення до відповідальності [2].	8		поточний
4	Тема 4. Нерухома культурна спадщина: особливості обліку, захисту та управління Дослідити і законспектувати питання: 1. Систему типологічної класифікації об'єктів культурної спадщини; 2. Характеристики споруд, комплексів та визначних місць; 3. Особливості різних видів об'єктів (археологічні, історичні, архітектурні тощо);	8		поточний

	4. Специфіку збереження об'єктів різних типів та видів; 5. Взаємозв'язок між різними категоріями пам'яток; 6. Методи дослідження та документування різних видів об'єктів; 7. Критерії оцінки історико-культурної значущості різних типів пам'яток [2].			
5	Тема 5. Археологічна спадщина; значення, захист, вивчення, зберігання 1. Визначіть основні порушення пам'яткоохоронного законодавства щодо пам'яток археології внаслідок будівельних і сільськогосподарських робіт. Проблема правової відповідальності за шкоду, заподіяну означеним об'єктам. 2. Напишіть есе за темою «Втрати археологічної спадщини України внаслідок несанкціонованих розкопок та незаконного переміщення її об'єктів за кордон». 3. Розкрийте основні проблеми підводної археології України [2].	6		поточний
Змістовий модуль 2. УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ				
6	Тема 6. Рухома культурна спадщина: особливості обліку, управління та збереження Напишіть есе за темою «Використання потенціалу українських музеїв для активізації їх роботи у пам'яткоохоронній галузі – важливому складникові реалізації соціокультурних потреб суспільства» [2]	12		поточний
7	Тема 7. Нематеріальна культурна спадщина 1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. 2. Підготувати есе: «Фольклор як джерело інформації про історичну минувшину» [2]	16		поточний
8	Тема 8. Управління, сталість, інституційність. виклики та	10		поточний

	проблематика в роботі з культурною спадщиною 1. Причини втрати Україною об'єктів культурної спадщини: історична минувшина та сучасність. 2. Роль держави у збереженні культурної спадщини: досвід України та зарубіжних країн. 3. Програма «Велика реставрація. 100 об'єктів культури»: стан та перспективи реалізації. 4. Підготовка доповіді на конференцію (приблизна тематика): – Контрабанда культурних цінностей: історичний досвід та сучасний стан проблеми в Україні; – Участь України в міжнародному культурному співробітництві щодо запобігання незаконному вивезенню культурних цінностей та їх поверненню до країни походження [1], [2].			
Усього годин		80		Диф. залік

6. Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи діагностики:

методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування; реферативно-дослідницька курсова робота.

Методи творчо-пошукового контролю: творчо-пошукове тестування; аналіз варіативності пошукових ескізів; аналіз образно-емоційної складової проектної графіки.

методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Умовний приклад

Форми контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Есе	3х5 балів=15 балів	
Перевірка виконання практичних завдань	15 x 4 балів = 60 балів	

Конспектування наукових і навчальних джерел	3 бали	
Презентація та захист дослідницько-аналітичних робіт	15 балів	
Представлення результатів науково-дослідних робіт на міжнародних конференціях	до 7 балів	
Всього	100	

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання есе (з максимальною кількістю балів за відмінне виконання – 3 бали):

- дотримання технічних вимог до оформлення – 0,5 бали;
- дотримання структури есе (вступ, основна частина з аргументацією та авторські висновки) – 0,5 бали;
- розкриття теми, креатив, авторський погляд, творчий підхід – 1 бал;
- аргументованість викладу матеріалу (використання думки експертів, використання реальних кейсів, статистичних матеріалів тощо - з посиланням на джерело) – 1 бал.

Конспектування наукових і навчальних джерел (3 бали)

- наявність паспортних даних книги, статті (бібліографічного опису), а також назв параграфів, номерів сторінок (за наявності) – 0,5 бал;
- наявність самостійно сформульованих проблем і дискусійних питань, що присутні в конспектованій роботі – 0,5 бал;
- наявність авторських прикладів, доказів і пояснень певних проблем у вигляді цитат або стислого переказу – 1 бал;
- наявність власної думки стосовно аналізованої у конспекті проблеми – 1 бал.

Презентація (15 балів)

Критерії оцінювання презентації	0-5 балів	6-10 балів	11-15 балів
Відповідність матеріалу тематиці проекту	Містить близький за тематикою матеріал але не несе важливої інформативної функції	Загалом відповідає тематиці проекту і є досить інформативним	Точно відповідає тематиці, містить дуже важливу інформацію

Структурованість інформації	Важко вловити структуру подання інформації	Прослідковується певна структура в розміщенні інформації	Має чітку, логічно вибудовану структуру
Використання графіків, таблиць, діаграм	Графіки, таблиці і діаграми відсутні	Графіки, таблиці і діаграми представлені в роботі, але суттєво не доповнюють змісту	Графіки, таблиці і діаграми відповідають змісту та розкривають його сутність
Наявність посилань на використані інформаційні джерела	Немає посилань на використані джерела	Не повністю представлені інформаційні джерела або не всі правильно оформлені	Оформлення посилань на інформаційні джерела цілком правильні, вичерпні
«Читаємість» тексту, наочність.	Естетичний вигляд незадовільний (відсутня чітка структура розміщення інформації, недоречна графіка оформлення)	Естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації, не зовсім доречна графіка оформлення	Чітка побудова сторінок. Розмір тексту легко сприймається
Відповідність дизайну змісту роботи, єдність стилю в оформленні різних частин презентації	Дизайн зовсім не відповідає тематиці проекту, а інколи навіть іде всупереч загальному змісту	Дизайн не суперечить загальному змісту проекту	Гармонійне поєднання дизайнерських знахідок з ідеєю проекту
Уміння і навички використовувати комп'ютерні технології (Використання спецефектів, анімацій, звуків, графіки)	Низький (початковий) рівень використання різноманітних можливостей комп'ютерних технологій	Робота дає висновок про середній рівень умінь і навичок використання комп'ютерних технологій учнями	Робота є прикладом високого рівня володіння комп'ютерними технологіями.

8.1. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів за 100-бальною шкалою	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного контролю змістових модулів	Максимальні бали за виконані завдання
<i>Змістовий модуль 1</i>	

Тема 1. Роль культурної спадщини в процесі конструювання національної ідентичності та історичної пам'яті	18
Тема 2. Історія, теорія та практики збереження спадщини	15
Тема 3. Нормативно-правове регулювання проблеми збереження культурної спадщини	11
Тема 4. Нерухома культурна спадщина: особливості обліку, захисту та управління	8
Тема 5. Археологічна спадщина; значення, захист, вивчення, зберігання	11
Змістовий модуль 2	
Тема 6. Рухома культурна спадщина: особливості обліку, управління та збереження	11
Тема 7. Нематеріальна культурна спадщина	11
Тема 8. Управління, сталість, інституційність. виклики та проблематика в роботі з культурною спадщиною	15
Разом за дисципліну	100

8.2 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

9 Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Культурна спадщина в контексті національної ідентичності та пам'яті» для здобувачів вищої освіти за першим освітнім ступенем (освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр») за спеціальністю В4 «Образотворче мистецтво та реставрація», ОНП «Образотворче мистецтво та реставрація». КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2025. 21 с.
2. Слайди, презентації
3. Проектор.
4. Демонстраційний дидактичний матеріал

10 Рекомендовані джерела інформації

10.1 Основна література

1. Бондар Т. М. Міжнародно-правовий захист культурної спадщини в післявоєнний період. Відповідальний за випуск: Чернега В. М. 2023. 345 с.
2. Вербицька П. В., Гнідик І. І., Годованська О. М., Курдина Ю. М., Салюк А.
3. Культурна спадщина України: інноваційні підходи та сталий розвиток : навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2022. 148 с.
3. Вечерський В. В. Спадщина містобудування України : теорія і практика історико-містобудівних пам'яткоохоронних досліджень населених місць : монографія / НДІ теорії та історії архітектури й містобудування, Голов. упр. містобудування і архітектури Київ. міськдержадмін. Київ : НДІТІАМ : Головкивархітектура, 2003. 560 с.
4. Зверховська В. Розмежування понять «культурна спадщина», «культурні цінності», «культурне надбання» та «об'єкт культурної спадщини». *Юридичний вісник*. 2013. № 4. С. 137–142.
5. Культурна спадщина людства: збереження та використання : навч. посіб. / за ред. В. І. Акуленко, І. П. Магазинщикова, М. І. Моздир, О.О. Тарасенко. Львів, 2002. 160 с.
6. Мазур Т. В. Правова охорона культурної спадщини в Україні: стан дослідження проблеми вітчизняними вченими. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2019. № 3. С. 8–28.
7. Менська О. Цифровізація як ефективний спосіб збереження історико-культурної спадщини: міжнародне та національне нормативно-правове забезпечення. *Věda a perspektivy*. 2024. № 2(33). С.123-134.
8. Основи пам'яткознавства / Під заг. ред. Гріффена Л. О., Титової О. М. Київ: Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК, 2012. 380 с.
9. Савченко О., Терський С. В. Історія музейної справи та охорони культурної спадщини в Україні. Львів, 2020. 260 с.
10. Салата О.О. Основи музеєзнавства. Навчально-методичний посібник. Вінниця. 2015. 162 с.

11. Чернікова І. В., Аксьонова Н. В., Тимошик М. М. Збереження культурної спадщини України у ХХІ столітті. Київ : Видавнича група «Наукові перспективи», 2024. 345 с.

10.2 Допоміжна література

12. Дубинський В. П. Конспект лекцій з курсу “Теорія і критика сучасної архітектури” (кінець ХІХ – ХХ – початок ХХІ ст.) (для студентів 5 курсу спеціальності 7.06010202, 8.06010202 “Містобудування”) / В. П. Дубинський, М. Л. Мухортов; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ, 2013. С.42-82.

13. Історико-культурна спадщина: збереження, доступ, використання / Historical and cultural heritage: preservation, access, use : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 7-9 квіт. 2015 р., м. Київ, Україна. Київ : Талком, 2015. 380 с.

14. Кот С. І. Українські культурні цінності в Росії: Проблема повернення в контексті історії та права. Повернення культурного надбання України: проблеми, завдання, перспективи. Вип. 8. Київ, 1996. 91 с.

15. Культурні цінності Криму і Донбасу в умовах війни та окупації. Матеріали Круглого столу «Історико-культурний та науковий потенціал Півдня та Сходу України в умовах окупації та воєнних дій: загрози, втрати, перспективи збереження та відновлення» (м. Київ, 12 листопада 2015 р.). Київ: Інститут історії України НАН України, 2016. 90 с. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-02-7932-2/978-966-02-7932-2.pdf>

16. Нематеріальна культурна спадщина. Офіційний сайт Міністерства культури України. URL: http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=245154164

17. Пам'ятки історії та культури України : каталог-довідник. Зошит 2. Каталог довідник пам'яток історії та культури України: м. Київ / Інститут історії України НАН України, Українське товариство охорони пам'яток історії та культури, Центр пам'яткознавства НАН України та УТОPIK. Київ, 2007. 277 с.

18. Підбережний Н. Роль неурядових організацій у збереженні історико-культурної спадщини України в умовах війни. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 11(17). С.67-79.

19. Попередній список культурних і природних об'єктів України, що пропонуються включити до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. <http://whc.unesco.org/en/statesparties/ua>

20. Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в Україні: матеріали парламентських слухань про охорону культурної спадщини від 18 квітня 2018. URL: <http://rada.gov.ua/fsview/157307.html>

21. Україна і ЮНЕСКО розроблять програму управління культурою на окупованих територіях. Дзеркало тижня. 2014. (2 квітня). URL: <http://dt.ua/CULTURE/ukrayina-i-yunesko-rozroblyat-programu>

10.3 Інформаційні ресурси

1. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.etnolog.org.ua> – Назва з екрану.
2. Інститут народознавства НАН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ethnology.lviv.ua>. – Назва з екрану.
3. Інститут проблем сучасного мистецтва [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mari.kiev.ua/>– Назва з екрану.
4. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>. – Назва з екрану
5. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nplu.kiev.ua>. – Назва з екрану.

Л И С Т
узгодження робочої навчальної програми
з дисципліни КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ІДЕНТИЧНОСТІ ТА ПАМ'ЯТІ,
(назва навчальної дисципліни)

складеної відповідно до освітньо-професійної програми підготовки_ здобувачів
 ОС «Доктор філософії»_ за напрямом/спеціальністю В4 Образотворче мистецтво
 та реставрація,

(бакалаврів/магістрів)

(шифр та назва напрямку/спеціальності)

розробленої
 доктором історичних наук, професором кафедри графічного дизайну Петровою
 Інною Володимирівною,
(вказати посади, наукові ступені та/або вчені (почесні) звання авторів, їхні ПІБ)

	Прізвище, ім'я, по батькові завідувача	Підпис	Дата та № протоколу засідання кафедри
Кафедра, за якою закріплена дисципліна – Графічного дизайну (назва кафедри)	Петрова І.В.		26.08.25 Протокол №1
Випускова кафедра – Мистецтвознавства і мистецької освіти (назва кафедри)			26.08.25 Протокол №1

Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата та номер протоколу засідання кафедри	Примітки
1	Внесено зміни до переліку основної літератури		
2	Змінено кількість годин на практичні заняття		